

УДК 657.631(061)

Небильцова Оксана Володимирівна,

канд. екон. наук, доцент, професор, заступник завідувача
кафедри міжнародного обліку та аудиту
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги 54/1)
E-mail: onebyltsova@hotmail.com

СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ФІНАНСОВОЇ ТА НЕ-ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

АНОТАЦІЯ. Статтю присвячено концептуальним підходам щодо підготовки як річної фінансової звітності, так і розкриття не-фінансової інформації відповідно до вимог спеціальних Директив у Європейському Союзі.

Визначено, що здійснюючи імплементацію сучасної концепції соціальної відповідальності бізнесу, великі суб'єкти економічної діяльності зобов'язані готувати не-фінансову звітність, яка має містити інформацію щодо екологічних, соціальних питань. Вимоги щодо розкриття не-фінансової інформації підлягають диференціації відповідно до таких критеріїв, як валюта балансу, чистий дохід від реалізації та середня кількість працюючих.

Акцентовано увагу, що Директиви з обліку щодо річної фінансової звітності покладають зайвий тягар на малі та середні компанії, що обумовлює необхідність їх спрощення.

Наведені підходи досліджено у контексті Стратегії розвитку ЄС до 2020 року, метою якої визначено зменшення адміністративного тягаря, покращення ділового середовища та сприяння інтернаціоналізації діяльності МСП.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: сталий розвиток, річна фінансова звітність, не-фінансова інформація, стратегія ЄС, інтернаціоналізація МСП.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. На сучасному етапі геополітична та гео економічна криза на Сході України унеможливорює добровільну реалізацію будь-яких інтеграційних проєктів, орієнтованих на Євразійський економічний союз, який почав функціонувати з 1 січня 2015 р. Відповідно, безальтернативною домінантою для нашої країни залишається реалізація євроінтеграційної стратегії, що породжує не тільки нові можливості, зокрема, для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а й ризики, співвідношення яких може динамічно змінюватись, причому, не обов'язково у позитивному значенні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Однією з пріоритетних сфер адаптації законодавства України до ЄС незмінно є фінансовий облік. Цим питанням було приділено увагу такими вітчизняними фахівцями в цій галузі, як С. Ф. Голов, В. М. Костюченко, С. Я. Зубілевич, В. І. Єфіменко тощо. Водночас контекст як двосторонніх відносин у площині ЄС—Україна, так і внутрішній у межах Європейського Союзу зазнає суттєвих динамічних змін, що вимагає здійснювати дослідження у новій системі координат.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. У главі 13 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і його державами-членами визнано важливість комплексного застосування ефективних правил і методик у сферах законодавства щодо заснування і діяльності компаній, корпоративного управління, а також щодо бухгалтерського обліку та аудиту з метою створення повноцінної функціонуючої ринкової економіки та стимулювання торгівлі. При цьому сторони домовилися співробітничати, зокрема, щодо впровадження на національному рівні відповідних міжнародних стандартів і поступового наближення до права ЄС у сфері бухгалтерського обліку та аудиту згідно з Додатком XXXV до цієї Угоди [1].

Наприкінці 2014 р. у Європейському Союзі було прийнято Директиву 2014/95/ЄС Європейського Парламенту та Комісії від 22 жовтня 2014 р. щодо розкриття не-фінансової (non-financial) інформації певними великими суб'єктами економічної діяльності та групами [2].

Той факт, що в ЄС прийнято не окрему спеціальну Директиву щодо не-фінансової звітності, а її положення змінюють і розвивають положення Директиви 2013/34/ЄС від 26 червня 2013 р. щодо річної фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності та пов'язаних звітів певних видів суб'єктів економічної діяльності [3] свідчить про сприйняття інститутами ЄС фінансової та не-фінансової звітності на концептуальному і функціональному рівнях як органічно пов'язаних. Конкретизуючи дану тезу, можна акцентувати увагу на важливому аспекті, сутність якого полягає у тому, що на не-фінансову звітність покладається функція додаткового пояснення сум, відображених у річних фінансових звітах і в ній мають міститись посилання на зазначені звіти.

Формулювання мети і завдання дослідження. Аксиоматика даної статті полягає у тому, що підготовці фінансової звітності,

причому не принципово звичайної або консолідованої, та нефінансової звітності притаманні як власні специфічні принципи, теоретичні, методологічні та методичні засади, так і спільні риси, які підлягають виявленню в силу їх важливості. У даному контексті можна сформулювати мету даної статті, яка полягає у розкритті концептуальних і стратегічних засад, які обумовлюють загальні підходи та особливості підготовки фінансової та нефінансової звітності суб'єктами економічної діяльності держав-членів Європейського Союзу, що у такій інтегральній площині у вітчизняній економічній науці досліджується вперше.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Для досягнення мети статті необхідним є звернення, насамперед, до першоджерел, якими є спеціальні Директиви Європейського Парламенту та Ради, Стратегії розвитку ЄС до 2020 року (Стратегія ЄС 2020), а також аналітичних матеріалів ЄС, результатів досліджень вітчизняних вчених тощо.

Загальні підходи та особливості рамкових засад щодо нефінансової звітності (НФЗ) обумовлені формуванням та імплементацією у межах ЄС концепції соціальної відповідальності бізнесу (Corporate Social Responsibility) за свою діяльність. Оскільки така діяльність здатна здійснювати як позитивний, так і негативний вплив, у тому числі, на соціальну сферу в усій множинності позаринкових інститутів, на навколишнє природне середовище, суспільство, яке репрезентоване обізнаними, зацікавленими особами (зокрема, інвесторами, споживачами) вже не задовольняється даними фінансової звітності або навіть результатами їх аналізу та потребує одержання інтегральної інформації. Як відповідь на такий суспільний запит цілком логічними є положення преамбули Директиви 2014/95/ЄС [2], де передбачено, що певні суб'єкти економічної діяльності, причому не всі, а лише ті, які можуть бути віднесені до категорії «великих», не просто мають право, а зобов'язані готувати нефінансову звітність, яка міститиме інформації щодо низки важливих аспектів у таких сферах: екологічній, соціальній, антикорупційній, забезпечення прав людини тощо. Якщо навести лише загальний перелік зазначених аспектів, наприклад, в екологічній і соціальній сферах, то він охоплюватиме, відповідно:

— здоров'я та безпеку людини, використання відновлювальних і не відновлювальних джерел енергії, викиди парникових газів, використання води, забруднення повітря;

— гендерну рівність, умови праці, забезпечення здоров'я і безпеки на робочому місці, повагу прав працівників на інформацію та консультації, повагу прав профспілок, діалог з місцевими громадами та дії, спрямовані на забезпечення захисту і розвитку цих громад.

Отже, до Доповіді керівництва (Management Report) великих суб'єктів економічної діяльності, які є публічними, а також тими публічними суб'єктами, які є материнською компанією у великих групах, у кожному з яких на дату складання балансу значення такого критерію, як середня кількість працюючих протягом фінансового року досягає 500 осіб, у випадку, якщо група подає консолідовані фінансові звіти, до нього підлягає обов'язковому включенню нефінансовий звіт, у якому має бути розкрито вплив: економічний, соціальний, на навколишнє природне середовище, а також викладено концепції та стратегії функціонування і подальшого розвитку. Як мінімум він повинен надавати таку інформацію:

— стисле викладення бізнес моделі, в якій функціонує суб'єкт економічної діяльності;

— опис політики, яку здійснює суб'єкт економічної діяльності щодо захисту навколишнього середовища, соціальної сфери та сфери зайнятості;

— результати, які були при цьому досягнуті;

— основні ризики, які пов'язані із захистом навколишнього середовища, соціальною сферою і сферою зайнятості та залежать від суб'єкта економічної діяльності, включаючи комерційні відносини з іншими контрагентами, продукцію та послуги, які, з високою ймовірністю, спричинили такий вплив, а також як суб'єкт економічної діяльності здійснював управління такими ризиками;

— ключові індикатори не фінансового характеру, які відносяться до відповідного бізнесу.

У 2008 р. Європейським Парламентом було прийнято резолюцію, сутність якої полягає у тому, що сукупність Директив, які узагальнено, так і визначаються як «Директиви з обліку» (Accounting Directives), є такими, що створюють не просто додатковий, а зайвий тягар для середніх і малих підприємств, а особливо мікропідприємств, що зумовлює необхідність спрощення вимог для цих категорій суб'єктів економічної діяльності.

Концептуальні засади, які значною мірою, визначають на сучасному етапі загальнообов'язкові вимоги та винятки з них для окремих категорій суб'єктів економічної діяльності держав — членів ЄС

щодо підготовки фінансової звітності містяться у низці документів ЄС, на які міститься безпосереднє посилання у Директиві 2013/34/ЄС. До таких важливих документів належать, насамперед, Стратегія ЄС 2020 [4] та Акт малого бізнесу для Європи [5].

У 2010 р. у Європейському Союзі було визначено основні цілі та пріоритети нової стратегії до 2020 р., для досягнення яких необхідно, насамперед, відновити стале функціонування його соціально-економічної системи після світової фінансово-економічної кризи. Стратегія ЄС 2020 будується на основі кількох пріоритетів, котрі слід розглядати як взаємно посилючі, де спільною концептуальною основою є категорія «зростання», яке має бути «розумним, сталим і всеосяжним». При цьому забезпечення «розумного» зростання передбачає розвиток економіки Європейського Союзу на ґрунті нових знань та інновацій, у свою чергу «сталого» зростання через підвищення та конкурентоспроможності його економіки.

Як зазначено у монографічному дослідженні вітчизняного вченого В. І. Короля, стратегічний орієнтир ЄС полягає в тому, щоб функціонувати в режимі «стійкого відновлення», що передбачає не тільки повернення до попередньої траєкторії, а й вихід на траєкторію вищу. Поряд з бажаним, не виключається реалізація двох сценаріїв, які можна кваліфікувати як песимістичний і, по суті, передкатастрофічний. Песимістичний сценарій — «в'яле відновлення» — базується на ймовірності недосягнення докризової траєкторії внаслідок повільної динаміки та нескоординованого здійснення назрілих реформ. У свою чергу, передкатастрофічний сценарій — «втрачене десятиліття» — передбачає не просто тимчасове відхилення від докризової траєкторії, а перехід на таку, що об'єктивно унеможливить надалі вихід на провідні місця у світі через втрату відповідного потенціалу для цього, тобто йдеться про можливе розгортання незворотного доцентрового (руйнівного) процесу [6, с. 111].

Стратегія ЄС 2020, звичайно, стосується багатьох різноманітних аспектів, але у межах даної статті одним із ключових можна визнати положення, яка міститься у ч. 2 п. 1 преамбули Директиви 2013/34/ЄС. Так, метою зазначеної Стратегії визначено зменшення адміністративного навантаження та поліпшення бізнес-середовища, насамперед, для малих і середніх підприємств. У свою чергу, для цих категорій суб'єктів економічної діяльності визначається ключовий вектор, який передбачає сприяння їм у сфері так званої «інтернаціоналізації», що охоплює два напрями:

вихід на ринки інших держав — членів ЄС і третіх країн у сферах експорту, імпорту, прямого іноземного інвестування, міжнародних субконтрактів [7].

Однією з програм, спрямованих на сприяння інтернаціоналізації діяльності малих і середніх підприємств держав — членів ЄС, є «Східне інвестування», що реалізується у межах Європейської політики сусідства та передбачає поліпшення ділового клімату в Україні, що відповідає інтересам цих суб'єктів економічної діяльності.

Реалізація в Європейському Союзі концепції сталого розвитку має як приватну, так і публічну складові. Оскільки суб'єкти економічної діяльності мають нести відповідальність за вплив їхньої діяльності на усі три складові суспільного розвитку — економічну, соціальну та екологічну, цілком логічним є покладання відповідальності на інститути ЄС як носіїв публічної влади за їхні дії та рішення, що чинять вплив на ці ж складові, у тому числі, у сфері міжнародних економічних відносин.

У Європейському Союзі запроваджено спеціальний інструмент — оцінка впливу міжнародної торгівлі на сталий розвиток, який застосовується в обов'язковому порядку під час переговорів щодо укладення торговельних угод з метою виявлення їхнього можливого впливу — економічного, екологічного та соціального характеру. Таким чином, лібералізація міжнародної торгівлі та забезпечення економічного зростання визнаються в ЄС важливими, але не самодостатніми поза іншими складовими сталого розвитку (sustainable development) суспільства [8].

Цей інструмент було застосовано також під час підготовки проекту Угоди про асоціацію з Україною в частині поглибленої всеосяжної зони вільної торгівлі, що дозволило спрогнозувати як позитивні, так і негативні наслідки її імплементації не тільки для ЄС, а й України. Так, цілком можливий негативний вплив щодо зростання рівня безробіття у тих галузях економіки України, які зазнають найбільшого конкурентного тиску з боку суб'єктів економічної діяльності держав — членів ЄС, пропонується супроводжувати заходами зі стимулювання підприємництва та сприяння діяльності українських суб'єктів малого і середнього бізнесу.

Відповідно до п. 12 преамбули Директиви 2013/34/ЄС диференціація суб'єктів економічної діяльності на малі, середні та великі підприємства підлягає здійсненню за даними щодо: 1) загальної суми валюти балансу; 2) розміру надходження виручки від реалізації; 3) середньої кількості працівників протягом фінансового року.

Так, до малих належать ті підприємства, які на дату балансу не перевищують показники, як мінімум двох з трьох наведених вище параметрів, а саме:

- 1) загальна валюта балансу — 35 тис. євро;
- 2) чиста виручка від реалізації — 700 тис. євро;
- 3) середня кількість працівників — 10 осіб.

Наведені кількісні показники є важливими, оскільки виключно для цієї категорії суб'єктів економічної діяльності можуть бути запроваджені спеціальні заходи, перелічені у ст. 36 Директиви, де передбачається створення для них сприятливіших умов функціонування шляхом зменшення фінансового та адміністративного навантаження.

У ст. 4 Директиви 2013/34/ЄС міститься положення, яке передбачає, що річна фінансова звітність для усіх суб'єктів економічної діяльності включає, як мінімум, баланс (звіт про фінансовий стан), звіт про прибутки та збитки (звіт про сукупні прибутки або збитки) та примітки до фінансових звітів. При цьому, доцільно зазначити, що для малих і середніх підприємств може бути передбачено подання балансу за спрощеною формою. Оскільки вимоги щодо спрощення можуть стосуватись не лише балансу, можна звернути увагу на таке. Держави — члени ЄС можуть передбачити для мікропідприємств певні виключення у порівнянні із загальнообов'язковими вимогами для інших категорій суб'єктів економічної діяльності в ЄС щодо приміток до фінансових звітів, підготовки доповідей керівництва, публікації річної фінансової звітності тощо.

Визначивши кількісні показники для малих підприємств, цілком логічним зробити аналогічний крок щодо інших двох категорій підприємств: — середніх і великих. Отже, середніми визнаються підприємства, які також на дату балансу не перевищують показники двох з трьох наведених параметрів, а саме:

- 1) загальна валюта балансу — 20 млн євро;
- 2) чиста виручка від реалізації — 10 млн євро;
- 3) середня кількість працівників — 250 осіб.

У випадку перевищення цих показників підприємства (компанії) підлягатиме визнанню як великі.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Підсумовуючи викладене, можна зробити висновок, що підготовка певними суб'єктами економічної діяльності держав — членів ЄС в обов'язковому порядку фінансової та не-

фінансової звітності реалізується відповідно до постулатів сучасної концепції щодо підвищення соціальної відповідальності бізнесу перед суспільством в економічній, соціальній та економічній сферах. Відповідні концептуальні засади носять комплексний характер і закріплюються у документах інститутів ЄС як стратегічного характеру, так і директивах 2013 і 2014 рр., які є інструментами гармонізації права держав — членів ЄС, у даному випадку, у сфері підготовки фінансової та не-фінансової звітності. Враховуючи зазначені тенденції та підходи, а також положення Угоди про асоціацію України та ЄС, вітчизняним суб'єктам господарювання варто заздалегідь готуватись до невідворотних змін у частині підготовки, подання, опублікування обох видів звітності, які запроваджуватимуться у процесі адаптації законодавства України до законодавства ЄС у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

Виходячи з того, що питання підготовки фінансової та не-фінансової звітності набуває важливого значення не лише для окремих суб'єктів економічної діяльності, а й для їх груп актуальним у подальшому є розкриття критеріїв формування таких груп та особливостей підготовки ними консолідованої звітності обох зазначених видів у Європейському Союзі.

Бібліографічний список

1. *Association Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and Their Member States, of one part, and Ukraine, of the other part* / [Електронний ресурс]// Режим доступу до матеріалів: http://eeas.europa.eu/ukraine/assoagreement/assoagreement-2013_en.htm

2. *Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups* / [Електронний ресурс]// Режим доступу до матеріалів: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095&from=EN>

3. *Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC* / [Електронний ресурс]// Режим доступу до матеріалів: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&from=EN>

4. *Europe 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth.* — Communication from the Commission. — Brussels, 3.3.2010 COM (2010) 2020 final / [Електронний ресурс]// Режим доступу до матеріалів: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:-FIN:EN:PDF>.

5. *Communication* from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions «Think Small First» A «Small Business Act» for Europe {SEC(2008) 2101} {SEC(2008) 2102} Brussels, 25.6.2008 COM(2008) 394 final [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0394:FIN:EN:PDF>

6. *Король В. І.* Правове забезпечення зовнішньоекономічної стратегії України (теоретико-методологічні та прикладні засади державно-правового прогнозування): монографія / В. І. Король. — К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. — 415 с.

7. *Internationalisation of European SMEs Final Report* / [Електронний ресурс]// Режим доступу до матеріалів: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/marketaccess/files/internationalisation_of_european_smes_final_en.pdf

8. *Handbook for Trade Sustainability Impact Assessment With a preface by P. Mandelson, European Commissioner for Trade Handbook SIA* / [Електронний ресурс]// Режим доступу до матеріалів: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/march/tradoc_127974.pdf.

References

1. *Association Agreement* between the European Union and the European Atomic Energy Community and Their Member States, of one part, and Ukraine, of the other part / [Electronic resource] // Access mode: http://eeas.europa.eu/ukraine/assoagreement/assoagreement-2013_en.htm

2. *Directive* 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups / [Electronic resource] // Access mode: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095&from=EN>

3. *Directive* 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC / [Electronic resource] // Access mode: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&from=EN>

4. *Europe 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth.* — Communication from the Commission. — Brussels, 3.3.2010 COM (2010) 2020 final / [Electronic resource] // Access mode: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>.

5. *Communication* from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions «Think Small First» A «Small Business Act» for Europe {SEC(2008) 2101} {SEC(2008) 2102} Brussels, 25.6.2008 COM(2008) 394 final [Electronic resource] // Access mode: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0394:FIN:EN:PDF>

6. *Korol V. I.* «Pravove zabezpechennya zovnishnyo ekonomichnoi startegii Ukrainy (teoretyko-metodologichni ta prykladni zasady dergavno-pravovogo prognozuvznniya)»: monografiya [Foreign economics strategy of Ukraine legal providing (theoretical-methodology and empiric basis of state and legal forecast] // К.: NDI pryvatnogo prava i pidpnyemnyctva NAPrN Ukrainy, 2013 — 415 s. [In Ukrainian].

7. *Internationalisation of European SMEs Final Report* / [Electronic resource] // Access mode: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme-marketaccess/files/internationalisation_of_european_smes_final_en.pdf.

8. *Handbook for Trade Sustainability Impact Assessment With a preface* by P. Mandelson, European Commissioner for Trade Handbook SIA / [Electronic resource] // Access mode: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/march/tradoc_127974.pdf.

Стаття надійшла до редакції 31 березня 2015 р.

УДК 657.631(061)

Небыльцова Оксана Владимировна,

канд. экон. наук, доцент, профессор, заместитель заведующего кафедры международного учета и аудита
ГВУЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана»
(03680, Украина, Киев, проспект Победы 54/1)
E-mail: onebyltsova@hotmail.com

Стратегические подходы к подготовке финансовой и не-финансовой отчетности в европейском союзе

АННОТАЦИЯ. Статья посвящена концептуальным подходам к подготовке как годовой финансовой отчетности, так и раскрытию не-финансовой информации в соответствии с требованиями специальных директив в Европейском Союзе.

Определено, что осуществляя имплементацию современной концепции социальной ответственности бизнеса, большие субъекты экономической деятельности обязаны готовить не-финансовую отчетность, которая должна содержать информацию касательно экологических, социальных вопросов. Требования о раскрытии информации подлежат дифференциации в соответствии с такими критериями, как валюта баланса, чистый доход от реализации и среднее количество работающих. Акцентировано внимание, что Директивы в сфере учета, касающиеся годовой финансовой отчетности, возлагают излишнее бремя на малые и средние предприятия компании, что обуславливает необходимость их упрощения.

Указанные выше подходы исследованы в контексте Стратегии развития ЕС до 2020 года, целью которой является снижение административной нагрузки, улучшение деловой среды и содействие интернационализации деятельности МСП.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: устойчивое развитие, годовая финансовая отчетность, не-финансовая информация, стратегия ЕС, интернационализация МСП.

UDC657.631(061)

Nebyltsova Oksana Volodymyivna,

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, deputy chief of Interational Accounting and Audit Department Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (54/1, Peremogy Av., Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: onebyltsova@hotmail.com

Strategic approachs stowards financial and non-financial statements presentation in the european union

ABSTRACT. *This article is devoted to the concept approaches as regards both annual financial statements and disclosure of non-financial information according to the requirements of special Directives in the European Union.*

It's discovered that, implementing the modern concept of Corporate Social Responsibility, certain large undertakings should prepare a non-financial statement containing information relating to environmental, social matters. The scope of those non-financial disclosure requirements should be defined by reference to the average number of employees, balance sheet total and net turnover.

It's pointed out that Accounting Directives concerning annual financial statements are burdensome for small and medium-sized companies creating preconditions to simplify them.

Above mentioned approaches are researched in the context of the Europe 2020 Strategy which aims at reducing administrative burdens, improving business environment and promoting the internationalization of SMEs.

KEY WORDS: *sustainable development, annual financial statements, non-financial information, Europe Strategy, internationalization of SMEs.*

УДК 657

Свірко Світлана Володимирівна,
доктор екон. наук, проф., професор
кафедри обліку в кредитних і бюджетних
установах та економічного аналізу
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail:svs3@ukr.net

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ОПТИМІЗАЦІЇ ЇХ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

АНОТАЦІЯ. Метою даної статті є розкриття положень облікової політики в контексті НП(С)БОДС; завданням — визначити методичні елементи облікової політики в контексті їх змістовних складових і провести ідентифікацію кожного за наявності як одно-, так і багатоваріантності обліково-процедурних підходів за ним. У процесі опрацювання були використані загальнонаукові методи пізнання, а саме: синтез та аналіз, дедукція та індукція, моделювання, системно-структурний та абстрагування. Ідентифіковані та сформовані автором елементи облікової політики бюджетних установ за НП(С)БОДС у подальшій їх реалізації сприятимуть оптимізації бухгалтерського обліку виконання кошторису на практиці. У статті зроблено висновок про необхідність, в контексті тенденцій розвитку останнього, опрацювання питання професійного судження облікових працівників суб'єктів сектору загального державного управління. Дослідження елементів облікової політики бюджетних установ сприятиме розвитку як теоретичних засад їх обліку, так і його первинного організації.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: облікова політика, бюджетні установи, бухгалтерський облік виконання кошторису, бюджетний облік, бухгалтерський облік в бюджетних установах, елемент облікової політики методика організації.

Постановки проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Бюджетний облік у цілому та бухгалтерський облік бюджетних установ зокрема знаходиться на етапі активного реформування. Оголошена Постановою Кабінету Міністрів України від 16.01.07 №34 модернізація системи бухгалтерського обліку в секторі загального державного управління знаходить на порозі фактичного запровадження вже розроблених методичних та організаційних положень вказаної підсис-